

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Dagbladet
Postboks 1184
0107 OSLO

Vår ref.: 09/1647-9/HT

Deres ref.:

Dato: 23.10.2009

Vedtak om sanksjon i form av gebyr - offentliggjøring av valgdagsmålinger

1. Sakens rettslige sider

Ved lovendring av 8. mai 2009 fikk Medietilsynet i oppgave å føre tilsyn med forbudet mot offentliggjøring av valgresultat og prognoser i lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven) § 9-9. Her fastslås:

"Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår" ikke kan "offentliggjøres for tidligst kl. 21 på valgdagen mandag".

I valgloven § 15-11 første ledd heter det videre:

"Ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av valgloven § 9-9 kan Medietilsynet legge foretak et overtredelsesgebyr".

Utmålingen av gebyret foretas blant annet på grunnlag av nærmere angitte vurderingsmomenter, jf. § 15-11 andre ledd.

2. Sakens faktiske sider

Mandag 14. september 2009 observerte tilsynet på Dagbladets nettside, www.dagbladet.no, at valgdagsmålingen levert av Synovate Norge ble publisert tidligere enn tillatt etter valgloven § 9-9.

Medietilsynet abonnerte videre på Dagbladets meldingstjeneste og ble kjent med at det på samme tid, altså før kl. 21.00, ble sendt en tekstmelding til lesere som hadde forhåndsbestilt resultatet av valgdagsmålingen direkte til mobiltelefonen.

Tekstmeldingen inneholdt fakta hentet fra Dagbladets valgdagsmåling ved å angi prosentvis frem- og tilbakegang for henholdsvis "SV" og "Stoltenberg".

I brev av 16. september 2009 ba tilsynet om en redegjørelse fra Dagbladet om de faktiske forhold knyttet til de to publiseringene. Det ble spesielt bedt om relevant dokumentasjon for stadfestelse av tidspunktet for publisering av valgdagsmålingen og utsendelse av tekstmeldingen.

Dagbladet inngav svar datert 23. september 2009.

Den 1. oktober 2009 varslet Medietilsynet vedtak om sanksjon i form av gebyr på bakgrunn av at tilsynet etter en foreløpig vurdering mente at publiseringene av valgdagsmålingen kunne være i strid med forbudet i valgloven § 9-9.

Dagbladet inngav tilsvaret datert 8. oktober 2009.

3. Dagbladets svarbrev og tilsvaret

Dagbladet uttrykker i sitt svarbrev av 23. september 2009 at tilsynets observasjon er korrekt. Det opplyses at det var en menneskelig svikt som førte til at valgdagsmålingen ble publisert for tidlig. Det understrekes at Dagbladet ser svært alvorlig på hendelsen og beklager det inntrufne.

I den videre redegjørelsen av Dagbladets rutiner og hendelsesforløpet den aktuelle kvelden fremkommer at redaksjonen gjentatte ganger ble minnet på at valgdagsmålingen ikke skulle offentliggjøres før kl. 21.00. Det ble gitt orienteringer og muntlig påminnelse i tillegg til at en e-post ble sendt ut for å minne om forbudet.

Dagbladet tar det hele og fulle ansvaret for det inntrufne. Samtidig presiseres at dette ikke var en planlagt handling eller et forsøk på å utfordre lovgivningen. Det hadde blitt fattet en tydelig og klar beslutning om å opptre i tråd med lovbestemmelsen. Ifølge deres egne undersøkelser skyldes publiseringen en kombinasjon av uoppmerksomhet og menneskelig svikt. Etter hendelsen har det vært gjennomført en rekke evalueringsmøter og gjort mange refleksjoner rundt det som skjedde.

Dagbladet understreker at publiseringen ikke har kunnet bidra til at valgutfallet ble endret.

I tilsvaret av 8. oktober 2009 fastslår Dagbladet at de ikke har noen ytterligere kommentarer utover svarbrevet av 23. september 2009. Det ytres likevel et ønske om at eventuelt gebyr fastsettes så lavt som mulig på grunn av den økonomiske situasjonen i Dagbladet.

4. Medietilsynets vurdering

4.1. Offentliggjøringen før kl. 21.00

Ifølge valgloven § 9-9 kan "(V)algresultater og prognoser" som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår ikke "offentliggjøres før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag".

Det er på det rene at valgdagsmålingen fra Synovate Norge var laget på bakgrunn av "prognoser" fra undersøkelser som var foretatt den eller de dagene valget foregikk.

For at valgdagsmålinger skal anses "offentlig(gjort)" må de ifølge Innst. O. nr. 61 – 2008-2009 være "gjorde tilgjengelege for ålmenta". Dette vil typisk være "publisering på ein stad som er kjend for ei større mengd personar, eller på ein måte som ein går ut frå vil nå ut til ei større mengd personar". Som eksempel nevnes "dei større mediebedriftene som opererer på internett".

Uttalelsene i forarbeidene til valgloven gjør det klart at publiseringen av valgdagsmålingen på Dagbladets nettsted samt varsler til lesernes mobiltelefon er en "offentliggjør(ing)" som er i strid med valgloven §§ 9-9.

Serverloggene Medietilsynet har fått tilsendt fra Dagbladet viser at offentliggjøringen på Dagbladets nettside fant sted i løpet av det siste minuttet før kl. 21.00. Det samme gjelder meldingen som ble sendt ut til mobiltelefonabonnentene. Loggene stadfester dermed at offentliggjøringen skjedde før "(...) kl. 21 på valgdagen (...)".

Tilsynets vurdering er at det foreligger et brudd på forbudet i valgloven § 9-9 ved offentliggjøring av valgdagsmålingen på Dagbladets nettsider og varsler til lesernes mobiltelefon før kl. 21.00.

4.2. Skyldkravet

Valgloven § 15-11 første ledd krever at det foreligger en "forsettlig eller uaktsom" overtredelse for at overtredelsesgebyr skal kunne ilegges.

Det fremgår av Ot.prp. nr. 32 (2008-2009) side 27 at simpel uaktsomhet er tilstrekkelig for at skyldkravet skal være oppfylt. Det avgjørende momentet i vurderingen av skyldgraden er "om gjerningspersonen har opptredd slik ein med rimelegheit kan krevje i høve til forbodet i § 9-9". I henhold til § 15-11 er ansvarssubjektet likevel "foretak(et)".

Det fremgår av Dagbladets redegjørelse at de ansatte hadde fått flere tydelige beskjeder om viktigheten av ikke å publisere valgdagsmålingen før kl. 21.00 den aktuelle kvelden. Samtlige tilstedeværende var kjent med forbudet og Dagbladets bestemte holdning til dette. Tidspunktet for offentliggjøringen av Dagbladets innhentede valgdagsmåling ble likevel basert på tidspunktet da et annet foretak gikk på lufta med sine valgsendinger. Etter Medietilsynets vurdering har ikke Dagbladet opptrådt slik en med rimelighet kan kreve i tilknytning til forbudet i valgloven § 9-9.

4.3. Utmåling av gebyr

Ved brudd på forbudet i valgloven § 9-9 kan tilsynet ilegge sanksjon i form av overtredelsesgebyr.

I vurderingen av hvorvidt sanksjon bør ilegges i foreliggende sak har Medietilsynet lagt vekt på at det er i § 9-9 fastsatt en absolutt grense for når publisering av valgdagsmålinger og valgresultater kan finne sted. Denne må håndheves strengt dersom den skal ha noen reell virkning og kunne opprettholdes for rettferdig håndhevning ved neste valg.

Av hensyn til konkurransesituasjonen for konkurrerende medier som følger gjeldende lover og regler, vil det også være nødvendig å påtale eventuelle brudd på bestemmelsene. Dagbladet ilegges derfor en sanksjon for overtredelsen.

Til bruk i vurderingen av gebyrets størrelse angir §15-11 andre ledd en ikke-uttømmende liste over vurderingskriterier som skal tillegges særlig vekt:

- a) *overtredelsens grovhet,*
- b) *om foretaket ved retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak kunne ha forebygget overtredelsen,*
- c) *om overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser,*
- d) *om foretaket har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen,*
- e) *om det foreligger gjentakelse, og*
- f) *foretakets økonomiske evne.*

Ifølge lovens forarbeider skal størrelsen på gebyret ved brudd på valgloven § 9-9 jf. § 15-11 første ledd fastsettes på grunnlag av en skjønnsmessig vurdering. Gebyret vil i samsvar med valglovens forarbeider ikke fastsettes utelukkende på grunnlag av seer- eller lyttertall og det vil heller ikke fastsettes etter en standardisert sats med utgangspunkt i antall minutter og sekunder forbudet er overtrådt.

For det første kan "*overtredelsens grovhet*" ha betydning. Denne vurderingen må foretas på grunnlag av omfanget av bruddet på bestemmelsen i valgloven § 9-9.

Ved vurderingen av overtredelsens grovhet har tilsynet i vurderingen lagt vekt på differansen i tid mellom offentliggjøringen og klokkeslettet som er angitt i § 9-9. I tillegg har tilsynet tatt hensyn til Dagbladets dekningsgrad og posisjon i mediemarkedet. I serverlogger Medietilsynet har mottatt fra Dagbladet fremkommer at offentliggjøringen på Dagbladets nettside fant sted i løpet av det siste minuttet før kl. 21.00. Det samme gjelder meldingen som ble sendt ut til mobiltelefonabonnentene. Publiseringen skjedde med dette så sent at den i praksis ikke kan ha påvirket valgresultatet. Det er det uttalte formål i Ot.prp. nr. 32 s. 24 at "*utilbørleg påverknad av veljarane mens røystegivninga framleis går føre seg*" skal hindres. Tidsmessig er Dagbladets overtredelse derfor ikke av grov karakter. Dette vil virke formildende med tanke på utmålingen av gebyret.

På den andre siden vil offentliggjøring av valgdagsmålingen på en stor og viktig nettavis kunne nå ut til en stor del av befolkningen. Dagbladet har en viktig posisjon blant de største riksdekkende avisene, med store markedsandeler blant nettavislesere.

Det skal videre legges vekt på om foretaket på noen måte kunne ha avverget overtredelsen ved *"retningslinjer, instruksjon, opplæring, kontroll eller andre tiltak"* og om *"overtredelsen er begått for å fremme foretakets interesser"*.

Etter Medietilsynet syn viser Dagbladets redegjørelse at de ansatte har mottatt tilstrekkelig informasjon om og rettleiding i hvordan de skal forholde seg til forbudet i valgloven. Tilsynet har videre ingen holdepunkter for at overtredelsen skulle være begått for å fremme Dagbladets interesser. Disse forhold har blitt tillagt formildende vekt ved vurderingen av gebyrets størrelse.

Medietilsynet har videre vurdert om Dagbladet *"har hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen"*. Her kan det ikke oppstilles krav om at foretaket har fått noen økonomisk fordel av overtredelsen. Etter lovens ordlyd er det videre tilstrekkelig at Dagbladet *"kunne"* oppnådd en fordel.

Medienes generelle ønske om og behov for å være først ute med en sak er direkte knyttet til markedsmessige og økonomiske gevinster. Det er i denne sammenheng Dagbladets kan sies å kunne ha hatt størst fordel av offentliggjøringen. Valgdagsmålingene ble publisert på deres nettside og varslet på mobiltelefon tidligere enn noe annet sted. Det er derfor en mulighet for at Dagbladet på den måten skaffet seg forsprang i kampen om markedsandelene.

Endelig vektlegges *"foretakets økonomiske evne"*. I sitt tilsvare har Dagbladet gitt uttrykk for et ønske om at eventuelt gebyr fastsettes så lavt som mulig på bakgrunn Dagbladets økonomiske situasjon. Tatt i betraktning størrelsen på det utmålte gebyret har Medietilsynet ikke funnet det nødvendig å foreta en vurdering av Dagbladets økonomi.

Ifølge Ot.prp. nr. 32 (2008-2009) s. 28 skal gebyret for brudd på bestemmelsen *"stå i hæve til sjølv brotet"*. Tilsynets vurdering er at det i denne saken foreligger et klart brudd på bestemmelsen, men at bruddet ikke er av særlig grov karakter. Forarbeidene understreker at gebyret *"likevel må setjast så høgt at det ikkje lønner seg å bryte forbudet"*. Det egentlige formålet med sanksjonshjemmelen er å virke preventivt slik at loven ikke brytes.

Etter en konkret skjønnsmessig vurdering basert på de momentene som er redegjort for ovenfor har Medietilsynet kommet til at Dagbladet skal ilegges et gebyr på kr 40 000,- for overtredelsen.

5. Konklusjon og vedtak

Med hjemmel i valgloven §§ 9-9 jf. 15-11 har Medietilsynet fattet følgende vedtak:

- 1. Dagbladet har i forbindelse med stortingsvalget 14. september 2009 brutt forbudet i valgloven § 9-9 ved offentliggjøring av valgdagsmåling av samme dag.**
- 2. Dagbladet ilegges et gebyr stort kr 40 000,- for dette forholdet.**

Beløpet bes innbetalt til Medietilsynets kontonummer 6345 05 06631. Innbetalingen bes merket med "Gebyr for saksnummer 09/1647".

Overtredelsesgebyret forfaller til betaling tre uker etter at underretning om endelig vedtak er kommet frem til Dagbladet jf. forskrift om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgforskriften) § 42 nr. 1. Ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr løper forsinkelsesrente i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. Dersom overtredelsesgebyret ikke er betalt ved forfall, kan gebyr og renter inndrives fjorten dager etter at varsel om inndrivning er kommet frem til Dagbladet jf. valgforskriften § 42 nr. 2 og nr. 3.

Vedtaket kan påklages i medhold av forvaltningsloven §§ 28 og 29 innen tre uker fra det er mottatt. Klage sendes skriftlig og begrunnet til Medietilsynet. Klageinstansen er en uavhengig klagenemnd oppnevnt av Kongen jf. valgloven § 15-11 femte ledd. For øvrig vises det til vedlagte orientering om rett til å klage over forvaltningsvedtak.

Med hilsen

Gudbrand Guthus e.f.
områdeleder

Hege Tundal
førstekonsulent

Vedlegg:

- Orientering om klageadgang

Kopi:

- Sekretariatet for klagenemnda etter valgloven § 15-11 femte ledd ved Advokat Erik Børresen, Advokatrådhuset DA, Postboks 620, 4665 Kristiansand S

Dagbladet
Postboks 1184
0107 Oslo

Oslo 8.oktober 2009

Medietilsynet
v/Gudbrand Guthus e.f.
Nygata 4
1607 Fredrikstad

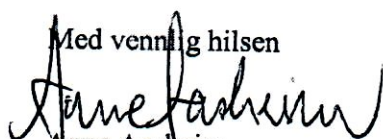
Vedr. varsel om sanksjon – offentliggjøring av valgdagsmåling, ref 09/1647-7/HT

Det vises til Medietilsynet brev datert 1.10.09.

Dagbladet har ingen ytterligere kommentarer utover vårt svarbrev datert 23.september då.

Undertegnede vil likevel gi uttrykk for et ønske om at et eventuelt gebyr fastsettes så lavt som mulig på bakgrunn av en svært spent økonomisk situasjon i Dagbladet.

Med vennlig hilsen

Anne Aasheim
Ansvarlig redaktør
Dagbladet/Dagbladet.no

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Dagbladet
Postboks 1184 Sentrum
0107 OSLO

Vår ref.: 09/1647-7/HT

Deres ref.:

Dato: 01.10.2009

Varsel om sanksjon - offentliggjøring av valgdagsmåling

Det vises til Medietilsynets brev datert 16. september 2009, samt Dagbladets svar av 23. september s.å.

1. Sakens rettslige sider

Ved lovendring av 8. mai 2009 fikk Medietilsynet i oppgave å føre tilsyn med forbudet mot offentliggjøring av valgresultat og prognoser i valgloven § 9-9. Her fastslås at:

"Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår" ikke kan "offentliggjøres før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag".

Valgloven § 15-11 nummer 1 bestemmer videre at Medietilsynet:

"Ved forsettelig eller uaktsom overtredelse av valgloven § 9-9 kan (...) illegge foretak et overtredelsesgebyr".

Utmålingen av gebyret foretas blant annet på bakgrunn av de angitte vurderingsmomentene § 15-11 nummer 2.

Tilsynets vedtak kan påklages til en uavhengig klagenemnd jf. valgloven § 15-11 nummer 5.

2. Sakens faktiske sider

Mandag 14. september observerte tilsynet på Dagbladets nettside, www.dagbladet.no, at valgdagsmålingen levert av Synovate Norge ble publisert tidligere enn tillatt etter den ovennevnte bestemmelsen.

Medietilsynet benyttet seg samtidig av Dagbladets meldingstjeneste og ble kjent med at det på samme tid, altså før kl. 21.00, ble sendt en tekstmelding til lesere som hadde forhåndsbestilt resultatet av valgdagsmålingen direkte til mobiltelefonen. Tekstmeldingen inneholdt fakta hentet fra Dagbladets valgdagsmåling ved å angi prosentvis frem- og tilbakegang for henholdsvis "SV" og "Stoltenberg".

Etter en foreløpig vurdering mente Medietilsynet at publiseringene av valgdagsmålingen kunne være i strid med forbudet i valgloven § 9-9. I brev av 16. september 2009 ba tilsynet derfor om en redegjørelse fra Dagbladet hvor de faktiske forhold knyttet til de to publiseringene skulle fremgå. Det ble spesielt bedt om relevant dokumentasjon for stadfestelse av tidspunktet for publisering av valgdagsmålingen og utsendelse av tekstmeldingen.

Dagbladet inngav svar datert 23. september 2009.

3. Dagbladets svar

Dagbladet uttrykker i sitt svar at tilsynets observasjon er korrekt. Det var en menneskelig svikt som førte til at valgdagsmålingen ble publisert for tidlig. Det understrekes at Dagbladet ser svært alvorlig på hendelsen og beklager det inntrufne.

I den videre redegjørelsen av Dagbladets rutiner og hendelsesforløpet den aktuelle kvelden fremkommer at redaksjonen gjentatte ganger ble minnet på at valgdagsmålingen ikke skulle offentliggjøres før kl. 21.00. Det ble gitt orienteringer og muntlig påminnelse i tillegg til at en e-post ble sendt ut for å minne om forbudet.

Dagbladet tar det hele og fulle ansvaret for det inntrufne. Samtidig presiseres at dette ikke var en planlagt handling eller et forsøk på å utfordre lovgivningen. Det hadde blitt fattet en tydelig og klar beslutning om å opptre i tråd med lovbestemmelsen. Dagbladet ønsker ikke å bortforklare det som skjedde. Ifølge deres egne undersøkelser skyldes publiseringen en kombinasjon av uoppmerksomhet og menneskelig svikt.

Nevnt i sammenheng med et sitat fra Medietilsynets nettsider, hvor formålet med forbudet i § 9-9 angis, understrekes at publiseringen ikke har kunnet bidra til at valgfallet ble endret.

Etter hendelsen har det vært gjennomført en rekke evalueringsmøter og gjort mange refleksjoner rundt det som skjedde. Dagbladets redaksjon har lært mye av dette og har oppsummert at så ikke skulle skje og ikke skal skje igjen.

4. Medietilsynets foreløpige vurdering

Ifølge valgloven § 9-9 kan ikke "*(V)algresultater og prognoser*" som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår ikke "*offentliggjøres*" før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag. Lovens § 15-11 nummer 1 krever at overtredelsen har vært "*forsettlig eller uaktsom*" for at overtredelsesgebyr skal illegges.

Det er på det rene at valgdagsmålingen fra Synovate Norge var laget på bakgrunn av "prognoser" fra undersøkelser som var foretatt den eller de dagene valget foregikk.

For at valgdagsmålingen skal anses "offentlig(gjort)" må de ifølge Innst. O. nr. 61 – 2008-2009 være "gjorde tilgjengelege for ålmenta". Dette vil typisk være "publisering på ein stad som er kjend for ei større mengd personar, eller på ein måte som ein går ut frå vil nå ut til ei større mengd personar". Som eksempel nevnes "dei største mediebedriftene som opererer på internett".

Uttalelsene i forarbeidene til valgloven gjør det klart at publiseringen av valgdagsmålingen på Dagbladets nettsted samt varsler til lesernes mobiltelefon er en "offentliggjør(ing)" som er i strid med valgloven §§ 9-9 jf. 15-11.

Når det gjelder graden av skyld fremgår det av Ot.prp. nr. 32 side 27 at simpel uaktsomhet er tilstrekkelig for at skyldkravet skal være oppfylt ved et eventuelt brudd på valgloven § 9-9 jf. § 15-11.

Av Dagbladets redegjørelse fremgår at de ansatte hadde fått flere tydelige beskjeder om ikke å publisere valgdagsmålingen før kl. 21.00 den aktuelle kvelden. Samtlige tilstedeværende var kjent med forbudet og Dagbladets holdning til dette. På bakgrunn av den informasjonen Dagbladet har fremlagt mener Medietilsynet at kravet til simpel uaktsomhet er oppfylt.

Medietilsynets foreløpige vurdering er at det foreligger et brudd på forbudet i valgloven § 9-9 ved offentliggjøring av valgdagsmålingen på Dagbladets nettsider og varsler til lesernes mobiltelefon før kl. 21.00.

Bestemmelsen i § 15-11 angir vurderingskriterier som skal tillegges særlig vekt i vurderingen av størrelsen på overtredelsesgebyret. Medietilsynets foreløpige vurdering er at Dagbladets overtredelse er av en slik karakter at det kun vil kunne bli aktuelt med et mindre gebyr.

5. Varsel om sanksjon

I henhold til forvaltningsloven § 16 varsles Dagbladet om at Medietilsynet vurderer å ilegge sanksjon for brudd på valgloven § 9-9 jf. § 15-11 for de forhold som er omtalt i dette brev.

Sanksjon vil bli gitt i form av et gebyr som fastsettes skjønnsmessig etter bestemmelsen i valgloven § 15-11 nummer 2.

Før endelig vedtak fattes i saken, gis Dagbladet mulighet til å komme med ytterligere uttalelser i saken. Uttalelsen må være tilsynet i hende innen **fredag 16. oktober 2009**.

Med hilsen

Gudbrand Guthus e.f.
områdeleder

Hege Tundal
førstekonsulent

Dagbladet
Postboks 1184
0107 Oslo

Oslo 20.september 2009

Medietilsynet
v/Gudbrand Guthus e.f.
Nygata 4
1607 Fredrikstad

Vedr. offentliggjøring av valgdagsmåling, ref 09/1647-5/HT

Det vises til Deres henvendelse datert 16. september til Dagbladet vedr. offentliggjøring av valgdagsmåling, mandag 14. september 2009. Medietilsynet er satt til å føre tilsyn med valglovens § 9-9, hvor det heter at ”*valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår*” offentliggjøres før ”*tidligst kl.21 på valgdagen mandag*”.

Tilsynet har observert at valgdagsmålingen, levert av Synovate Norge, ble publisert tidligere enn tillatt etter den nevnte bestemmelsen, på Dagbladets nettside og gjennom vårt mobilvarsel på valgdagen.

For å konkludere: Det tilsynet påpeker er korrekt. Ved en svært beklagelig menneskelig svikt kom vi i skade for å publisere valgdagsmålingen noen sekunder for tidlig. Vi ser svært alvorlig på hendelsen, beklager det inntrufne og bringer her en redegjørelse om våre rutiner og om de faktiske forhold den angjeldende kvelden.

Klokka 17:00 Mandag 14. september ble det avholdt et felles valgmøte i redaksjonen hvor alle involverte var til stede – også undertegnede. Det ble understreket, flere ganger på møtet, at valgdagsmålingen ikke skulle bekjentgjøres før kl.21:00. Vi hadde en gjennomgang av valglovens paragraf, og det ble også redegjort for eventuelle konsekvenser hvis denne ble utfordret. Budskapet ble oppfattet at samtlige møtedeltagere.

Klokka 19:01: Valgkveldens redaksjonelle leder/koordinator (Martine Aurdal) sendte ut en påminning/presisjon på mail når det gjaldt valglovens bestemmelser: (*Vedlegg 1*).

Klokka 19:30: De første tallene fra Synovate kommer inn, og vi starter straks bearbeiding av tallene. Reporterne ble orientert om hovedpunktene i valgdagsmålingen, og vi gjentok valglovens bestemmelser om publiseringsforbud før kl.21:00. Det ble også gitt beskjed om at vi tolket forbudet slik at medarbeidere fra vår redaksjon heller ikke hadde anledning til å distribuere/snakke om resultatet med noen politikere før kl. 21.00.

Klokka 20:30: Nyhetsvarsel på SMS og artikkelen (på nett) om valgdagsmålingen klargjøres for publisering kl.21:00.

Klokka 20:58: Det nærmer seg offentliggjøring av valgdagsmåling, og Martine Aurdal (redaksjonell leder/valgkoordinator) hever stemmen i redaksjonen og minner igjen om publiseringsforbudet. Alle nikker anerkjennende. (Undertegnede er selv til stede).

Klokka 20:59: TV2s nyhetsvignett varsler at ”her er nyhetene”. En av Dagbladets redaktører gir så klarsignal om at klokka er 21:00, og signaliserer at meldinga kan gå ut. TV2s nyhetssendinger går på lufta på dette angitte tidspunktet (21:00) hver eneste dag ellers i året. Så var ikke situasjonen på valgdagen. TV2 valgte å gå på lufta kl.20:59. Ved en ren misforståelse var skaden skjedd.

Hvem fikk så meldingen? Det er et begrenset antall mennesker som fikk tilgang til nyhetsvarselet om valgdagsmålingen før kl.21:00. (Artikkelen om målingen ble ikke bekjentgjort før 21:00). Detaljerte opplysninger om publisering fra Dagbladet.no: (*Vedlegg 2*).

På denne bakgrunn kan det konstateres at vi deler Medietilsynets oppfatning av at publiseringen skjedde for tidlig. Vi tar derfor det hele og fulle ansvar for det inntrufne, og som ansvarlig redaktør hviler dette ansvaret på undertegnede. Samtidig vil vi understreke at dette ikke var en planlagt handling eller et forsøk på å utfordre lovgivningen. Tvert imot vil det framgå av det overstående at Dagbladet hadde fattet en tydelig og klar beslutning om å opptre i tråd med lovbestemmelsen. Vi beklager derfor meget sterkt det inntrufne og ønsker ikke å bortforklare hva som skjedde. Våre interne undersøkelser tyder på at publiseringen skyldes en kombinasjon av uoppmerksomhet og menneskelig svikt.

Undertegnede tillater seg å sitere Medietilsynets områdeleder Gudbrand Guthus’ uttalelser til tilsynets egne nettsider: ”Formålet med forbudet i valgloven § 9-9 er å hindre utilbørlig påvirkning av velgerne mens stemmegivningen foregår. Forbudet er også begrunnet med et ønske om å sikre en rolig og verdig gjennomføring av valget”.

På bakgrunn av denne redegjørelsen vil jeg understreke at vår publisering ikke har kunnet bidra til at valgfallet ble endret.

Etter denne beklagelige hendelsen har vi hatt en rekke evalueringsmøter og mange refleksjoner rundt det som skjedde denne kvelden. Jeg tør påstå at en samlet redaksjon har lært mye av det som skjedde. Vi har oppsummert at så ikke skulle skje og ikke skal skje igjen.

Undertegnede står gjerne til disposisjon for ytterligere opplysninger.

Med vennlig hilsen

Anne Aasheim
Ansvarlig redaktør
Dagbladet/Dagbladet.no

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

AS Dagbladet
Postboks 1184 Sentrum
0107 OSLO

Vår ref.: 09/1647-5/HT

Deres ref.:

Dato: 16.09.2009

Vedr. offentliggjøring av valgdagsmåling

Medietilsynet har etter valgloven § 9-9 i oppgave å føre tilsyn med forbudet mot offentliggjøring av valgresultat og prognoser. Ifølge valgloven § 9-9 kan ikke *"(v)algresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår"* offentliggjøres før *"tidligst kl. 21 på valgdagen mandag"*.

Tilsynet informerer om at vi mandag 14. september på Deres nettside, www.dagbladet.no, observerte at valgdagsmålingen levert av Synovate Norge ble publisert tidligere enn tillatt etter den ovennevnte bestemmelsen.

Medietilsynet benyttet seg i tillegg av Dagbladets meldingstjeneste og er derfor kjent med at det på samme tid, altså før kl. 21.00, ble sendt en tekstmelding til lesere som hadde forhåndsbestilt resultatet av valgdagsmålingen direkte til mobiltelefonen. Tekstmeldingen inneholdt fakta hentet fra Dagbladets valgdagsmåling ved å angi prosentvis frem- og tilbakegang for henholdsvis "SV" og "Stoltenberg".

Publiseringene av valgdagsmålingen vil kunne være i strid med forbudet i valgloven. Før Medietilsynet foretar noen nærmere vurdering i saken, bes om en redegjørelse fra Dagbladet hvor de faktiske forhold knyttet til de to publiseringene fremgår. Vi ber spesielt om relevant dokumentasjon for stadfestelse av tidspunktet for publisering av valgdagsmålingen og utsendelse av tekstmeldingen.

Redegjørelsen må være oss i hende innen **torsdag 24. september 2009**.

Med hilsen

Gudbrand Guthus e.f.
områdeleder

Hege Tundal
førstekonsulent

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Adressatar, sjå liste

Vår ref.: 09/1647-4/EL

Dykkar ref.:

Dato: 28. august 2009

Orientering om offentleggjering av valdagsmålingar og valresultat

I vallova § 9-9 er det forbod mot å offentleggjere valresultat og prognosar som er laga på grunnlag av undersøkingar ein har gjort den dagen eller dei dagane valet går føre seg. Ved lovendring 8. mai 2009 blei det innført sanksjonar ved brot på forbodet.

Medietilsynet fekk ved same lovendring i oppgåve å føre tilsyn med forbodet.

Vallova § 9-9 lyder no slik:

”Valgresultater og prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår, kan ikke offentliggjøres før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag.”

Forbodet mot offentleggjering gjeld alle rettssubjekt som er under norsk jurisdiksjon, både privatpersonar og føretak. Sanksjonsheimelen er avgrensa til å gjelde føretak.

Medietilsynet kan gi føretak eit gebyr ved brot på forbodet.

Kommunal- og regionaldepartementet har i forskrift fastsett reglar om behandlinga.

Sjå www.medietilsynet.no for meir informasjon.

Beste helsing

Gudbrand Guthus e.f.
områdeleiar

Erik Langebeck
rådgjevar